

Tao Te Tsjing

een nieuwe vertaling

Lao Tse

Vertaling: Sam Hamill

Kalligrafie: Kazuaki Tanabashi

Tao Te Tsjing

Tao Te Tsjing

een nieuwe vertaling

Sam Hamill / Lao Tse

Inhoud

Voorwoord door Arthur Sze	7
Inleiding van de vertaler	11
Tao Te Tsjing	21
Over de vertaler	139
Over de kalligraaf	141

© © Sam Hamill 2005

Oorspronkelijke titel: Tao Te Ching, a new translation

Oorspronkelijke uitgave: Shambala Publications Inc.

P.O. Box 308, Boston, MA 02117, U.S.A.

© Nederlandse vertaling: Samsara Uitgeverij bv 2006

Vertaling: Prema van Harte

Kalligrafie omslag: Kazuaki Tanahashi

Omslagontwerp: Studio 28, Hillegom

Lay-out: Studio 28, Hillegom

ISBN: 90-77228-40-3 / NUR: 728

Niets uit deze uitgave mag gereproduceerd worden zonder schriftelijke toestemming van:

Samsara Uitgeverij bv

Herengracht 341, 1016 AZ Amsterdam.

Voorwoord

De Tao Te Tsjing is een hoeksteen van Chinese beschaving. De traditionele opvatting is dat het geschreven is door Lao-tse, een oudere tijdgenoot van Confucius (551-479 v. Chr.). Hoewel het al zo lang geleden is geschreven, zijn de scherpzinnige en filosofische ideeën en inzichten erin ook voor onze tijd belangrijke leesstof. Meteen bij de fascinerende en bezwerende aanhef – die begint met vier maal drie karakters, die zich uitbreiden tot twee maal zes karakters – wordt een deïnerend, hypnotiserend ritme in gang gezet.

Er zal nooit een definitieve vertaling van de *Tao Te Tsjing* komen. Er is geen vervangmiddel voor het lezen en ervaren van de tekst in zijn oorspronkelijke schoonheid, hoofdstuk na hoofdstuk, zin na zin. Niettemin is vertalen noodzakelijk, want er zijn maar weinig mensen die de karakters van vroeger nog kunnen lezen. En

voor een dergelijke klassieke tekst komt er nooit een eind aan vertalingen. Maar hoewel het Engels nu veel vertalingen van de *Tao Te Tsjing* kent, brengen maar weinige de helderheid, complexiteit en kracht van het origineel over.

In zijn nieuwe vertaling van de *Tao Te Tsjing* van Lao-tse weerstaat Sam Hamill elke verleiding om de tekst te verfraaien, te simplificeren of te doorspekken met New-Age uitdrukkingen. Zijn intentie is het bieden van helderheid, diepte en intensiteit. In het cruciale hoofdstuk veertien bijvoorbeeld, brengt Hamill drie aspecten van de Tao onder de aandacht van de lezer: het onzichtbare, het onhoorbare en het ongrijpbare ervan:

Er naar kijkend en het niet ziend,
noemen wij het onzichtbaar;
er naar luisterend en het niet horend,
noemen wij het onhoorbaar;
er naar reikend en het niet aanrakend,
noemen wij het ongrijpbaar.

Deze drie aspecten van het ene
zijn niet te vatten,
maar dragen er toe bij.

Zijn opkomst brengt geen dageraad,
zijn ondergang geen duisternis;
Hij gaat almaar door, onnoembaar,
terugkerend tot het niets.

Zijn vorm is vormloos.
Zijn beeld is onzichtbaar.
Als je het ontmoet,
kun je zijn gezicht niet zien.
Als je het volgt, kun je zijn rug niet zien.

Houd je bij de aloude Tao
Om het hier-en-nu te kunnen vatten.
Ontdekken hoe het altijd is geweest
brengt je in harmonie met de Weg.

Zo is de vertaling van Sam Hamill: onopgesmukt,
dicht bij de tekst, en met eerbied voor zijn oorspronkelijke kracht.

Arthur Sze

Inleiding van de vertaler

Lao-tse de 'Oude Meester' verdween zo snel als hij verscheen in de zesde eeuw vóór Christus. Maar in het voorbijgaan liet hij een eeuwige donderslag achter. Hij werd geboren in de staat Ch'u, een halve eeuw vóór de grote K'ung-fu-tse (Confucius 551-479). Zijn leven is voor het grootste deel een legende. De *Records of the Historian* van Ssu-ma Ch'ien (100 v.Chr.) plaatsen hem in Loyang, de hoofdstad van Chou. Hij werkte als archivaris aan het hof, en kwam uit de rijke delta van de Gele rivier, waar de cultuur door het sjamanisme werd beïnvloed. Volgens de legende verloor de oude wijze, die Li Erh-tan heette, zijn bibliotheek onder het afbrokkelende bewind van Chou en vluchtte via de bergpas van Han-ku naar het westen. Daar werd hij ondervraagd door de grenswacht over de aard van *Tao* en *Tè*. Het verhaal luidt dat Lao-tse

daar op een avond ging zitten en de klassieker *De vijfduizend woorden* in twee delen neerpende, voordat hij uit de maatschappij verdween (of er juist in opging). De Chinese literaire geschiedenis loopt over van dergelijke apocriefe legenden.

Naar alle waarschijnlijkheid heeft Lao-tse de *Tao Te Tsjing* eerder samengesteld en geredigeerd dan zelf geschreven. De tekst staat vol volksgezegden, regels uit volksliedjes en poëtische en filosofische stukjes die vaak een wonderlijk mengsel vormen. Er bestaan verschillende grondteksten van en er is geen certificeerbaar 'origineel', dus de tekst van de Oude Meester zelf is waarschijnlijk niet zuiver. In hoeverre die het resultaat van latere anonieme tekstbewerkers is, valt niet te zeggen. Een paar eeuwen lang had het beroemdste boek van de Chinese heilige geschriften zelfs geen titel.

Toen K'ung-fu-tse Lao-tse ontmoette (ongeveer 516 na Christus) was de eerste midden dertig en de laatste waarschijnlijk achter in de tachtig. Meest K'ung zei er later het volgende over: 'Hij is een draak onder de mensen.' *Het klassieke werk over de Weg en de Deugd* van de Oude Draak is mensen tweeënehalf duizend jaar blijven intrigeren en tot lering geweest. Toen het meer dan duizend jaar geleden door de eerste Chinese boeddhisten werd ontdekt, geïnterpreteerd en geïncorporeerd, leverde dat het Ch'an-(zen)boeddhisme op en de beoefening van wat we nu meestal op zijn Japans *shikantaza*, 'intensieve zitmeditatie', noemen. Taoïstisch gebruik van de paradox is overal in de zenkoans

of 'voorbeelden' zichtbaar. Het taoïsme groeide uit tot een religie en tot allerlei culten, allerhande sekten die steeds verder af kwamen te staan van de leringen in Lao-tse's klassieker.

Tijdens het verval van de Chou-dynastie was er veel filosofische onenigheid tussen de confucianisten en hun voornaamste rivalen, de mohisten. De confucianisten geloofden in het opbouwen van de staat door middel van de familiestructuur en meenden dat een sterke staat het meest gebaat was bij respect voor de ouders en filosofische en familiale contouren. Mohisten maakten zich sterk voor een meritocratie en voelden niets voor het idee dat de keizer de 'Zoon van de Hemel' kon zijn. Beide filosofische stromingen hechtten aan het opbouwen van een staat. Beide rederwisten door het aanhalen van oude wijze mannen, historische precedentes en anekdotes.

Sommige geleerden vinden de *Tao Te Tsjing* een filosofisch discussiestuk tegen het confucianisme, mohisme en het hele idee van een staat. Lao-tse verkoos duidelijk een kleinere, minder bedreigende, minder machtige staat. Maar in tegenstelling tot de filosofische teksten van zijn tijd, verwijst de *Tao Te Tsjing* niet naar historische periodes of personen en gaat helemaal aan de Chinese traditie van formele discussie voorbij. Sommigen houden het erop dat de *Tao Te Tsjing* een politieke of militaire verhandeling is; anderen wijzen op de aanwezige existentiële metafysica. Allen hebben tot op zekere hoogte gelijk.

Meester K'ung sprak ook over een 'weg' in de *Ta Hsueh* ('Grote Kennis') en elders, maar de confuciaanse weg is er een die bestudeerd en gerealiseerd moet worden; het is een zuiver menselijke weg, gebaseerd op de leringen en inspiratie van oude meesters, een weg van karaktervorming, geworteld in rechtschapen gedrag. De *Tao* van Lao-tse is meer de 'weg van de natuur', niet iets dat je verdient, maar iets dat in alle mensen aanwezig is en waarop we ons moeten afstemmen als we, zolang we leven, dat op een verstandige en harmonieuze manier willen doen. Deze twee wegen werken soms in harmonie samen, maar zijn vaak met elkaar in strijd. 'Geef ieder streven op!' roept Lao-tse, en de goede confucianist antwoordt: 'Mee eens. Streven opgeven is transcendentie bereiken. Zo iemand is geschikt om te leiden.'

De klassieke Chinese geest genoot van de discussie tussen de voornaamste filosofische richtingen en haalde uit beiden iets, en maakte er eeuwen later door toevoeging van de fundamentele wijsbegeerte van het boeddhisme *san chiao* van, drie in elkaar grijpende en elkaar bevruchtende denksystemen waaruit de grote beschavingen van de T'ang en andere perioden ontstonden. Bij klassieke confucianistische dichters treft men elementair taoïsme aan; bij boeddhistische dichters elementair confucianisme. Taoïsme, confucianisme en boeddhisme raakten nauw met elkaar verweven en brachten samen het grote veelkleurige tapijt van de klassieke Chinese beschaving voort.

Chuang-tse zegt: 'De woorden van een groot mens zijn zo eenvoudig en helder als water, terwijl de woorden van een klein mens zoet zijn als wijn.' In onze tijd van politieke en sociale dubbelzinnigheid en psychotherapeutisch jargon, klinkt zijn observatie op twee manieren zo waar als ooit. De heldere, eenvoudige taal van Lao-tse herbergt grote complexiteit. Zelfs het karakter voor *tao* is tegelijkertijd eenvoudig en complex. Eeuwenlang is het karakter 道 gedefinieerd als tweeledig: 首 een 'hoofd' (eigenlijk een 'oog in een hoofd'), en 足 een 'wandelende voet' die 'gaan' betekent. Samen betekenen ze 'de weg' (zowel letterlijk als filosofisch/overdrachtelijk) of 'het pad of de straat'. Als men de wenkbrauw boven het oog weghaalt, krijgt men de elementen van het karakter 'zien', 見 (een 'oog met benen').

De taoïstische geleerde en vertaler Red Pine citeert echter een Taiwanese geleerde die heel overtuigend beweert dat het 'hoofd' in het karakter eigenlijk de 'maan' 月, is. Hij suggereert daarom dat de 'weg' van de *Tao Tè Tjing* zich richt op het in harmonie komen met de getijden, met de schijngestalten van de maan die licht brengen in duisternis. Ook het universele symbool voor het taoïsme, ☯ geeft de wassende en afnemende maan weer: in duisternis, licht; in licht, duisternis. In harmonie zijn met de Tao is 'één' zijn met de natuur, zowel de eigen diepste natuur als de 'kracht van de natuur' die we overal ervaren. Dat zijn geen twee verschillende dingen. De Tao volgen is de

'Tao belichamen. Het leven is voorbijgaand, maar naarmate we de 'Tao vollediger ervaren, komt elk moment meer tot bloei.

De *Te*, 德 wordt meestal vertaald als kracht of deugd [Eng. virtue – vert.] (de wortel van *deugd*, in het Latijn, is verwant met *viriel*, wat zowel naar vruchtbaarheid als naar kracht verwijst). Het brengt een gevoel van ethische of morele kracht over. De elementen in het karakter zijn 'wandelende benen' aan de linkerkant, en boven rechts 'recht', met daaronder 'geest'. De suggestie is aanwezig dat de geest recht naar voren gaat, direct. *Te* drukt energie en dynamiek uit, de krachten van de natuur.

Lao-tse is een grote anarchist. Hij is er niet in geïnteresseerd of een heerser het confucianistische 'mandaat van de hemel' heeft of van hoge geboorte is. De kinderlijke sentimenten zijn niet strikt op de moeder of op de vader gericht, maar zijn overal manifest, 'dertig spaken door één naaf bijeengehouden'. Vanuit het grote 'vrouwelijke mysterie' van de oorsprong stroomt de 'Tao, wisselen de seizoenen elkaar af, wast de maan en neemt zij af, terwijl vanaf zijn tijd tot in de huidige paternalistische wereld de politieke ruzies en volkeren die oorlog zoeken niet-aflatend doorgaan. 'Beschavingen duren niet langer dan de tijd dat wij leven,' schteef wijlen Czeslaw Milosz, de Nobelprijswinnende dichter. Lao-tse zegt met klem: 'De wereld is het vrouwelijke, - het vrouwelijke in onveranderlijke stilte - dat het mannelijke overwint.'

En waar wij ons ook bevinden in die wereld, daar moeten wij die vrouwelijke stilte, het verlangen om te luisteren, verwezenlijken; echte vrede ontstaat als je de kracht van verandering belichaamt, en tegelijkertijd de verleiding van louter macht weerstaat.

Zoals de Chinezen zeggen: de wijze 'draagt grove kleren', schuwt rijkdom en bewaart liever het 'juweel' (of letterlijk: de 'jade') van binnen – het juweel dat de *Te* van 'Tao is. De wijze 'handelt zonder aanmatiging, en slaagt zonder toegejuicht te worden'.

Het meesterwerk van de Oude Meester is een van de meest vertaalde boeken in de hele geschiedenis, deels omdat het gewoon onmogelijk is het strikt letterlijk naar een westerse taal te vertalen. Het bevat te veel woorden die meer dan één betekenis hebben. Sommige vertalingen gaan de mist in door binnen de tekst te veel te verklaren, waardoor de bondige en heldere poëzie die je in het origineel zo vaak aantreft verloren gaat; en sommige vertonen slechts een vage gelijkenis met het origineel.

De poëzie is zelf een Weg. Zij gedijt op beeld, metafoor, juxtapositie en ritme. Er is een alerte, actieve manier van lezen voor nodig; het is ook beter om poëzie hardop te lezen, om zowel het oor als het oog sterk bij de taaluiting te betrekken. Het ritme van de hartslag en het ritme van de adem zijn de fundamenteën van alle gesproken taal en belangrijk voor elk gedicht. Articulatie, frasering, regelindeling, interpunctie (in de eigen taal), rijm en kreupelrijm, de klank van lettergre-

pen, klinker tegen medeklinker – dragen allemaal bij tot een beter begrip van de betreffende taal. Dat is het plezier zowel als het geniale ervan – en alle talen drukken genie uit, ieder op hun eigen manier. Elk gedicht is een stuk muziek.

Dit is een dichtersvertaling, een die zich bijna woord voor woord heel dicht bij het origineel houdt, en ondertussen, zoveel als de dichter mogelijk was, de zuivere poëzie van het origineel weergeeft. De weg en de kracht van de deugd: in dienst van een dergelijke tekst ben je in de aanwezigheid van oude meesters, ook in de confucianistische zin. Lao-tse is behalve een wijze leraar ook goed gezelschap. Hij praat graag over de menselijke natuur en politiek. Hij is prettig beschikbaar en ongedwongen. Maar hij herinnert ons er ook aan dat hij de meester is en wij hier zijn om te leren.

Beschavingen komen op en verdwijnen weer; de wijsheid van de Oude Meester is altijd aanwezig en helpt ons door alles heen. De smartelijke gebeurtenissen van zijn tijd en die van de onze verschillen niet zo veel. De weg naar innerlijke (en maatschappelijke) vrede en harmonie blijft dezelfde. Om de weg te volgen moet je eerst de bliksemflits worden die de hemel verlicht en je wereld bevrijden van de wrede illusies voordat je de kalmte zelf wordt. Vijfentwintighonderd jaar later is de boodschap van de *Tao Te Tsjing* nog net zo revolutionair als de dag waarop Lao-tse, zoals de legende wil, hem opschreef en gewoon verdween. Elke fatsoenlijke vertaler zou het liefst zo doorzichtig willen

worden, willen verdwijnen... zo niet *uit*, dan toch *in* de poëzie.

Sam Hamill
Kage-an, december 2004

Tao Te Tsjing

道

Tao ('Tao'): De twee delen van het karakter – het ene dat een oog in een hoofd verbeeldt en het andere een voet – betekenen samen 'richting', 'pad' of 'weg', zowel letterlijk als in filosofische zin. Als we de 'wenkbrauw' boven het oog verwijderen en het 'oog' boven de 'wandelende voet' plaatsen, krijgen we het karakter voor 'kijken' of 'zien'. Het hoofd verwijst hier ook naar de maan en de harmonie van de getijden, licht en donker, en de natuurkrachten.

1.

De welomschreven Tao is niet de onveranderlijke Tao.
Geen enkele naam noemt zijn eeuwige naam.

Het onnoembare is de oorsprong van hemel en aarde;
benoemd, is het de moeder van de tienduizend dingen.

Verlost van verlangen, zien we het mysterie;
vervuld van verlangen, zien we alles gemanifesteerd.

Twee namen komen voort uit één bron,
en beide worden mysterieus genoemd;

het mysterie zelf is de ingang om het te zien.

2.

Schoonheid en lelijkheid hebben dezelfde oorsprong.
Noem schoonheid, en er is lelijkheid.
Erken je de deugd, dan erken je daarmee het kwaad.

Is en is niet brengen elkaar voort.
Het moeilijke wordt geboren in het gemakkelijke,
lang wordt bepaald door kort, hoog door laag.
Instrument en stem vormen samen één harmonie.
Voor en na hebben een plaats.

Daarom kan de wijze handelen zonder moeite
en onderwijzen zonder woorden,
zorgen voor dingen zonder ze te bezitten,
en iets tot stand brengen
zonder verdienste te verwachten.

Alleen hij die niet probeert iets te bezitten
kan het niet verliezen.

3.

Deel geen onderscheidingen uit,
en beteugel de neiging tot ruzie zoeken.

Hang niet aan schatten,
en maak geen dieven.

Stal zaken niet verleidelijk uit,
dan zullen hart en geest kalm blijven.

De wijze regeert
door de geesten en harten leeg te maken
en de buiken vol;
door wensen af te zwakken en botten te versterken;
door de aandacht van zinloze kennis
en de doolhoven van verlangen af te leiden;
door de daden van hen die te veel weten
te belemmeren.

Het beoefenen van niet-handelen
maakt dat de natuurlijke orde zich herstelt.

4.

Tao is leeg
maar onuitputtelijk,
bodemloos,
de oervader van alles.

Het maakt een scherpe snede bot,
haalt knopen uit elkaar,
verstrooit het verblindende licht,
is één met het stof van de wereld.

In diepteloze diepten is het
wiens kind –
geboren vóór de tijd begon?

5.

Hemel en aarde zijn niet humaan.
De tienduizend dingen zijn er louter offerande voor.

De wijze is niet humaan,
en behandelt mensen als offerande.

Tussen hemel en aarde
is een ruimte als een blaasbalg,
leeg en onuitputtelijk,
die altijd maar meer voortbrengt.

Teveel woorden zijn vermoeiend.
Houd vast aan het centrum.

6.

De Geest van de Vallei sterft nooit,
en heet 'het Mysterieuze Vrouwelijke'.

De ingang tot het Mysterieuze Vrouwelijke
noemen we de oorsprong van de schepping.

Zonder onderbreking stroomt haar energie,
onuitputtelijk.

Tien ('Hemel'): De stamvorm van dit karakter betekent 'groot', 'edel', 'omvangrijk', of gewoon 'zeer', en toont een figuur met uitgestrekte armen. Met één strek boven het stamwoord erbij wordt het 'hemel', 'lucht' of zelfs 'paradijs'.

7.

De hemel is eeuwig. De aarde duurt voort.

De reden voor 's hemels eeuwigheid
en het voortduren van de aarde
is dat zij niet leven voor zichzelf alleen,
en daardoor eeuwig leven.

De wijze doet een stap terug
maar blijft vooraan staan,
van binnen altijd de buitenstaander.

Het Zelf wordt gerealiseerd door zelfloos te zijn.

8.

Het is het beste te zijn als water,
dat de tienduizend dingen voedt
zonder te concurreren,
dat stroomt op plaatsen die mensen verachten,
net als de Tao.

Maak van de aarde een woonplaats.
Ontwikkel het hart en de geest.
Beoefen welwillendheid.
Doe je woord gestand.
Regeer rechtvaardig.
Doe je werk goed.
Doe alles op tijd,
zonder ruzie,
zonder kritiek.

9.

Te vol, druipen de tot een kom gevouwen handen.
Houd liever op met schenken.

Als je het goedgesmede mes te vaak slijpt,
is het geen lang leven beschoren.

Met goud en jade in de hal
is het huis niet veiliger.

Door rijkdom en trots
komt dwaling tot stand.

Wanneer het werk volbracht is,
is het tijd om je terug te trekken.

Dat is de hemelse Tao.

10.

Kunnen adem en bloed, hart en ziel,
één worden?

Kun je ademen als een baby
of je verduisterde blik verhelderen tot volmaaktheid?

Kun je met genegenheid dienen
en zonder handelen regeren?

Kun je zijn als een vrouw,
en de poorten van de hemel openen of sluiten?

Kun je zonder inspanning
naar alle vier windstreken verlichting brengen?

Breng leven voort. Koester en kweek op.
Vervaardig, maar bezit niets.

Maak niets afhankelijk.
Zaai wel en oogst niets.

Dit wordt *Tē* genoemd,
de mysterieuze 'Verborgene Deugd.'

氣

11.

Dertig spaken door één naaf bijeengehouden,
maar leegte maakt het wiel af.

Klei wordt tot een pot gevormd;
het nut zit in zijn leegte.

Maak gebeeldhouwde deuren en ramen,
maar het nut van de kamer is zijn leegte.

Wat er is,
is prettig om te hebben,
terwijl wat er niet is
ook nuttig blijkt te zijn.

Chi ('Adem'): Veel meer dan alleen 'adem' betekent dit karakter ook 'levenskracht', 'macht', 'atmosfeer' of 'lucht'.

12.

Vijf kleuren verblinden de ogen.
Vijf tonen verdoven de oren.
Vijf smaken stompen de smaak af.

Paardrijden en jagen maken ons gek,
het verlangen naar dingen leidt tot misstanden.

Daarom koestert de wijze de buik,
niet alleen maar het oog,
kiest één ding wel, het andere niet.

13.

Gunst en schande verontrusten.
Eerbewijzen en verdriet treffen het zelf.

Waarom zijn gunsten en schande verontrustend?
Het streven naar gunst is vernederend,
verontrustend wanneer ze wordt verkregen,
verontrustend wanneer ze wordt verloren.

Waarom treffen eerbewijzen en verdriet het zelf?
Alleen in het zelf komt verdriet tot uiting.
Zonder een zelf om het uit te drukken,
zou er geen verdriet kunnen zijn.

Iemand die het lichaam net zo respecteert als
alles onder de hemel,
kan men alles onder de hemel toevertrouwen.
Iemand die het zelf net zo hoog schat als alles
onder de hemel,
kan men de wereld toevertrouwen.

14.

Er naar kijkend en het niet ziend,
noemen we het onzichtbaar;
er naar luisterend en het niet horend,
noemen we het onhoorbaar;
er naar reikend en het niet aanrakend,
noemen we het ongrijpbaar.

Deze drie aspecten van het ene zijn niet te vatten,
maar dragen er toe bij.

Zijn opkomst brengt geen dageraad,
zijn ondergaan geen duisternis;
Hij gaat almaar door, onnoembaar,
terugkerend tot het niets.

Zijn vorm is vormloos.
Zijn beeld is onzichtbaar.
Als je het ontmoet kun je zijn gezicht niet zien.
Als je het volgt, kun je zijn rug niet zien.

Houd je bij de aloude Tao
om het hier-en-nu te kunnen vatten.

Ontdekken hoe het altijd is geweest
brengt je in harmonie met de Weg.

15.

De oude meesters van de Tao
zochten het mysterie en de diepste geheimen
door in het duister door te dringen.

Omdat wij die niet kunnen kennen,
blijft ons slechts de beschrijving:
zij waren voorzichtig,
als bij het doorwaden van winterse rivieren;
behoedzaam, met respect voor bureu;
beleefd als een gast;
meegevend als smeltend ijs;
eenvoudig als onbesneden hout;
open als een vallei;
amorf als modderwater.

Maar het modderigste water wordt helder
als het tot stilstand is gekomen,
en uit die stilstand
staat het leven op.

Wie zich aan de Tao houdt
verlangt niet vervuld te worden,
en hoeft, daar hij niet wenst vol te zijn
zijn hoofd niet te bedekken.

虛

Hsü ('Leegte'): De wortel of stam is het karakter voor 'tijger', die staat voor gevaar en moed. Dit karakter als geheel kan ook 'vals', 'onwaar', 'ontbloeit van', 'onecht' of 'abstract' betekenen – allemaal erg gevaarlijk. En toch is leegte dat wat *is*.

16.

Kom tot leegte.
Verwerf kalmte.

Hoewel de tienduizend dingen
gelijktijdig verrijzen,
herkennen wij tijdelijkheid.

Dingen komen stuk voor stuk tot bloei,
slechts om terug te keren tot de bron,
tot wat is en wat zal zijn.

De kringloop kennen is je eigen lot begrijpen.
Afgestemd zijn op je eigen oorspronkelijke natuur
is eeuwig en harmonisch licht.

Niet weten
leidt tot eeuwige rampspoed.

De alomvattende geest
komt tot onpartijdigheid;
door onpartijdigheid, tot adel;
door adel, tot de hemel;
door de hemel realiseert hij de Tao.

Door de Tao, het eeuwige.
Het zelf gaat ten onder,
verlost van gevaar.

17.

Met de grootste leider boven zich,
weten mensen nauwelijks dat er een is.

De op één na besten worden geprezen en vereerd.
Die daarna alleen gerespecteerd.
De volgende, veracht.

Wanneer vertrouwen onbereikbaar is,
is er niet voldoende.
Vertrouw de behoedzame wijze
wiens woorden heel zorgvuldig gekozen worden.

Bij alles wat we tot stand brengen, kunnen we
alleen zeggen dat we deden wat voor de hand lag.

18.

Wanneer de grote Tao vergeten is,
heerst de leer van recht en genade.

Wanneer verstand en scherpzinnigheid
de overhand hebben,
regeren schijnheiligen.

Wanneer verwanten tot tweedracht vervallen,
ontstaan vroomheid en devotionele rituelen.

Wanneer het land in crisis verkeert,
komen alle patriottische ministers tevoorschijn.

19.

Schuif heiligheid terzijde, zie van slimheid af,
en iedereen vaart er oneindig wel bij.

Gooi liefdadigheid overboord
en mild rechtschapen lieden,
en de mensen krijgen hun echte devotie weer terug.

Ban geslepenheid en winstbejag uit,
en dieven verdwijnen.

Maar zelfs deze drie lessen
zijn niet helemaal afdoende.

Leer eenvoud aan de dag te leggen.
Grijp het onbesneden hout.
Werp eigenbelang overboord en verlangen lost op.

20.

Hoeveel verschil is er
tussen ja en nee?
Goed en kwaad zijn vergelijkbaar.

Wat anderen vrezen
wordt voor ons een wildernis van angst.
O, er komt geen einde aan.

Mensen vieren vrolijk feest,
lachen alsof ze de lentetoren beklimmen
om het terrasland te overzien.

Alleen ik blijf onbewogen,
een kind dat niet heeft leren glimlachen,
uitgeput, eenzaam,
een kind dat geen thuis heeft.

Iedereen heeft ruim genoeg.
Alleen ik lijd gebrek.
Ik verkeer in verwarring, als een dwaas.

Zelfs gewone mensen kunnen briljant zijn.
Alleen ik tast in het duister.
De inzichten die mensen hebben, ontgaan me,
terwijl ik onbewogen maar wat voor me heen leef.

O, zij kennen de diepten van de oceaan
en zeewinden die doelloos waaien.
Zij menen allemaal een doel te hebben.

Alleen de oude taoïst, de koppige boer,
weet dat de Tao zelf hem anders maakt.
Hij wordt gevoed aan de borst van de Grote Moeder.

德

Te ('Alomvattende Macht'): Dit karakter wordt vaak vertaald als 'macht' of 'deugd' (*deugd* [Eng.:virtue] is in het Latijn wat stam betreft verwant aan *viriel*, wat zowel op vruchtbaarheid als op kracht wijst). Het drukt een gevoel van ethische of morele kracht, energie en dynamiek uit, de ethische krachten van de natuur – zedelijke kracht, of de kracht van de deugd.

21.

Alomvattende kracht
is in de Tao manifest.

Tao die zich uit in actie
is illusoir, een schaduw.

En toch bevinden zich daarin,
denkbeeldig, vormen en tekens,

diep weg, met in het centrum, heel diep,
een essentie, een waarheid.

Sinds mensenheugenis is zijn naam bekend
als de bron van ieder ontstaan.

Hoe ken ik de bron van alle dingen?
Dat is vanwege *dit*.

22.

Wie gebroken is wordt heel;
wie gebogen is richt zich op;
wie leeg is wordt gevuld;
wie vermoeid is wordt opgefrist.

Een beetje wordt meer,
tot overvloed bedrog wordt.

Daarom neemt de wijze het Ene aan,
eenheid in alles onder de hemel.

Zonder zichzelf belangrijk te vinden geeft hij onderricht.
Niet zelfingenomen, is hij befaamd.
Zonder zich op de borst te slaan heeft hij succes.
Zonder zelfgenoegzaamheid blijft leiderschap in stand.
Niemand herroept het.

Het oude gezegde,
'Wie gebroken is wordt heel',
is geen holle frase.

Echte heelheid wordt van binnenuit hersteld.

23.

De natuur heeft weinig woorden nodig.
Felle winden waaien niet de hele ochtend,
stortbuien duren niet de hele dag.

Wat maakt dit allemaal?
Hemel en aarde.
Als hemel en aarde iets al niet voor eeuwig maken,
veel nietiger is de mens.

Daarom worden, als men de Tao beoefent,
zij die de weg volgen, de weg;
verwezenlijken zij die slagen succes;
en is mislukking de uitdrukking van mislukking.

De kracht is zo dat
we bij elke winst, winst uitnodigen;
bij elk verlies, verlies begroeten.

Als je hier niet op vertrouwt,
waar kun je dan nog op vertrouwen?

24.

Je kunt niet lang op je tenen staan,
of wijdbeens de weg belopen.

Pronken is geen uiting van verlichting.
Opscheppen levert geen succes op.
Verrukt zijn van jezelf is geen manier van leiding geven.

Als je je op één lijn stelt met de Tao,
worden gulzigheid en overbodige activiteit
vermeden.

Daarom: iemand die de weg volgt
kan niet worden tegengehouden.

25.

Er was hier
iets ongedifferentieerd
vóór hemel en aarde.

Zwijgend, ja; vormloos, ja.
Het staat, alleen en niet veranderend,
alles doordringend, onuitputtelijk.

Dit is de moeder
van alles onder de hemel.

Ik ken de naam ervan niet.
Ik noem het groot.
Groot is onbegrensd;
onbegrensd is eeuwig stromend;
altijd stromend, keert het voortdurend weer.

Dus is de weg belangrijk.
De hemel is belangrijk.
De aarde is belangrijk.
Mensen zijn belangrijk.
In deze wereld zijn vier dingen belangrijk,
en mensen zijn er één van.

地

Wij volgen de aarde;
aarde volgt hemel;
hemel volgt de Tao.

Tao volgt zijn eigen ware natuur.

Ti ('Aarde'): Dit karakter betekent ook 'grond', 'plaats',
'grondgebied', 'plaats waar iets gebeurt' of 'positie'.

26.

Het ernstige schept het frivole.
Kalmte bedwingt agitatie.

Daarom kan de verlichte de hele dag reizen
zonder zijn kar met bagage te verlaten,
en zelfs geconfronteerd met pracht en praal
objectief en rustig blijven.

Wanneer een meester
deze wereld te licht opvat,
raakt hij zijn basis kwijt;
bij teveel haast
gaat beheersing zelf verloren.

27.

Ervaren reizigers laten geen sporen na.
Goed taalgebruik laat geen ruimte voor twijfel.
Goed rekenen heeft geen telraam nodig.

Goede deuren hebben soms grendel noch slot
en kunnen toch niet geopend worden.
Een goede knoop kan zonder touw of garen,
en toch niet uit elkaar worden gehaald.

Zo redt de wijze mensen altijd
om een reden en wijst hij niemand af,
heeft hij mededogen voor al het leven,
en wijst niets af.

Zo handelt een verlichte.

Daarom is iemand die niets dan goedheid is
geschikt om mensen te leiden die dat missen,
en wie dat missen
zijn zelf een middel.

'Achting voor geen enkele meester,
geen liefde voor de leerling',
maakt zelfs de wijze sprakeloos.

Noem dit het belangrijkste mysterie.

28.

Ken de kracht van het mannelijke
terwijl je door het vrouwelijke gekoesterd wordt,
en wees een dienaar van de wereld.

Wees een dienaar van de weg
van aloude, eeuwig durende kracht,
die nooit hapert, van onschuld naar kennis,
je bewust van het wit
terwijl je het zwart instandhoudt.

Wees een voorbeeld voor de wereld,
verlaat nooit het rechte pad, keer
altijd terug naar grenzeloos bewustzijn.

Iemand die begrijpt wat schittering is,
maar zich houdt bij het nederige,
handelt in overeenstemming met eeuwige kracht.

Keer terug naar eenvoud.
Van onbesneden hout wordt nuttig gereedschap gemaakt.
De wijze maakt gebruik van deze middelen.
Daarom snijdt de geduldige meester,
maar hakt hij nooit.

29.

Probeer je de wereld in de hand te houden?
Ik zie dat je hem niet lang kunt vasthouden.

Alles onder de hemel is heilig
en kan niet in toom gehouden worden.
Proberen iets te beheersen leidt tot ondergang.
Door te proberen iets vast te pakken, verliezen we het.

Sommigen gaan voorop, anderen volgen.
Sommigen zuchten, anderen halen eens diep adem.
Sommigen worden sterker, anderen zwakker.
Sommigen verwoesten, anderen worden verwoest.

De wijze wijst uitersten af,
mijdt extravagantie,
vermijdt verwaandheid en trots.

30.

Help, met behulp van Tao, hen die regeren
zich niet van geweld te bedienen,
want dan doet iedereen het weer.

Bramen en doorns groeien tussen de barakken.
Na elke veldslag, hongersnood.
Een goede bevelhebber heeft succes
en laat het daarbij, zonder verder geweld.

Presteer zonder arrogantie.
Slaag zonder trots.
Bereik je doel zonder tegenstand,
zonder geweld.

Er is dat wat groeit en vervalst.
Dit wordt 'niet-Tao' genoemd.
Niet-Tao heeft geen lang leven.

不

Pu ('Niet'): Opgebouwd uit één horizontale pennestreek, die 'één' of 'eenheid' betekent, met drie streken daaronder, wat het negatieve 'nee' of 'niet' is. Het kan ook 'geen van beiden' of 'bestrijden' betekenen. Als het bijvoorbeeld na het karakter voor 'persoon' wordt geschreven, betekent het 'niemand'. Er is geen positief zonder een negatief, geen licht zonder duisternis.

31.

Van alle dingen
voorspellen wapens het minst goede,
veracht door mensen.
De wijze wijst wapens af.

Hou je thuis aan het vrouwelijke.
In oorlog heeft het mannelijke wapens nodig.

Wapens dienen het kwaad.
Het is het gereedschap van hen die tegen
een wijs bewind in opstand komen.
Gebruik ze slechts als laatste redmiddel.

Kalmte en terughoudendheid zijn het beste.
Word niet verleid door roem.
Zij die roem vinden in de wapenen
verheugen zich in het afslachten van mensen.
Zij die zich verheugen in het aanrichten
van een slachting, zullen in het leven
nooit op hun juiste plaats terechtkomen.

Eer bij gunstige omstandigheden de linkerkant;
eer bij rouw de rechterkant.
De ondercommandant staat ter linkerzijde,
en de commandant ter rechter,
en spreekt als bij een begrafenis.
Als velen worden afgeslacht
hebben we verdriet en smart.
Elke overwinning is een begrafenis.

32.

De eeuwige Tao heeft geen naam.
Al is het eenvoudig en subtiel,
niemand ter wereld kan het machtig worden.

Als zij die regeren het konden vatten,
zou alles in de wereld hen eren,
hemel en aarde zouden samen,
zonder ook maar een aansporing,
zoete dauw op de mensen laten neerdalen.

Bewind begint bij het geven van namen,
maar namen geven kan zich snel verspreiden.
Weet op tijd te stoppen.
Weet wanneer de rede grenzen stelt
om gevaar te vermijden.

Stel je de aanwezigheid van Tao in de wereld zo voor:
het zwelt van beekjes en riviertjes
aan tot brede rivieren en de zee.

33.

Begrijp anderen en word wijs.
Begrijp jezelf en word verlicht.

Anderen overwinnen vereist geweld.
Om jezelf te overwinnen is kracht nodig.

Vind overvloed door te weten wat toereikend is.
Handel met de kracht van vastberadenheid.

Blijf op je plaats en houd stand.
Wie sterft zonder ten onder te gaan, leeft door.

34.

De grote Tao stroomt over.
Het kan naar links of naar rechts gaan.
Het leven van alles hangt er van af.
Niet één kan het weigeren.

Het zoekt geen erkenning voor zijn succes,
maar kleedt en voedt alles
zonder ambitie om te heersen.

Eeuwig bevrijd van verlangen,
zou je het mysterieus kunnen noemen,
hoewel alle dingen ernaar terugkeren.
En toch is het niet onze heerser.

Je zou het Groot kunnen noemen.
Door geen grootheid voor zich op te eisen,
komt de wijze tot grandeur.

35.

Geef het goede voorbeeld
en de wereld zal volgen,
volgen zonder schade,
blij gezondheid en harmonie te vinden.

Muziek en verfijnd voedsel
houden de voorbijganger op.
Maar Tao die verklaard is
heeft geen smaak. Het is flauw.

Kijken is niet genoeg om het te zien.
Ernaar luisteren is niet genoeg om het te horen.
Door het te gebruiken is het onuitputtelijk.

36.

Als je iets wilt samentrekken,
moet je het zeker uitzetten.
Als je iets zwak wilt maken,
moet je het zeker versterken.
Als je iets neer wilt halen,
moet je het zeker oprichten.
Als je wilt nemen,
moet je zeker geven.

Dit wordt verborgen verlichting genoemd:
het tere en zwakke overwinnen
het sterke en onbuigzame.

Vissen kunnen niet uit het diepe water ontsnappen.

De nuttigste wapens van het rijk
mogen de mensen niet zien.

Ch'i ('Wapens'): Het karakter voor 'wapens' betekende oorspronkelijk eenvoudig 'gebruiksvoorwerpen'. Het heeft vier 'monden', met de stam 'hond' in het midden. Honden likten waarschijnlijk gebruiksvoorwerpen schoon voordat ze gewassen werden. 'Gebruiksvoorwerpen' werden 'wapens' als het karakter voor 'soldaat' ervoor kwam te staan, zodat de suggestie ontstond dat de monden brullen.

37.

Tao doet niets,
maar laat niets ongedaan.

Als heersers dit konden begrijpen,
zouden alle dingen zichzelf transformeren.
Getransformeerd, zouden oude verlangens
tot bedaren komen,
door eenvoud zonder naam.
Bevrijd van verlangens, vinden we vrede.

En de wereld komt vanzelf tot rust.

38.

De hoogste deugd is niet deugdzaam.
Zo maakt zij de deugd zichtbaar.
De minste deugd verliest de deugd niet,
maar bezit haar ook niet.

De hoogste deugd onderneemt geen actie
en heeft geen daden nodig.
Mindere deugd handelt uit eigen beweging.

Het grootste mededogen
handelt zonder gedachte vooraf.
Voor de hoogste gerechtigheid is handelen vereist.
Het hoogste fatsoen handelt.
Wanneer mensen niet reageren,
sluit het hen buiten.

Daarom, verlies Tao, en de deugd volgt;
verlies de deugd, en mededogen volgt;
verlies mededogen, gerechtigheid volgt;
verlies gerechtigheid, en fatsoen volgt.

Fatsoen brengt een vernis
van trouw en oprechtheid aan,
en tweedracht treedt in.

Voorkennis openbaart
het bloesemen van de Tao
en toch zet de misleiding in.

Daarom houdt de wijze zich aan het wezenlijke,
en houdt hij zich niet op met het oppervlakkige,
kent hij vrucht en bloem uit elkaar,
laat hij de tweede staan, maar neemt de eerste.

39.

Sinds onheuglijke tijden hebben deze eenheid bereikt:
de hemel bereikte eenheid en werd helder;
de aarde bereikte eenheid en werd kalm;
zielen bereikten eenheid en werden sterk;
valleien bereikten eenheid en brachten overvloed voort;
alle wezens werden één en brachten leven voort;
heersers werden één en bestuur werd zedelijk.

Als de hemel niet helder was,
zou hij afbrokkelen;
aarde zonder kalmte
zou uiteenvallen.
Zielen zonder kracht
zouden al snel oplossen.
Valleien zonder overvloed
zijn gauw uitgeput.
Heersers zonder achting
kunnen omvergeworpen worden.

Daarom is het nobele in het nederige geworteld,
en is het hoge gegrondvest op het lage.

Heersers noemen zich wees, weduwnaar, berooid.
Komt dat niet voort uit bescheidenheid?

Daarom tellen ze vele rijtuigen,
terwijl ze laatdunkend doen over hun prestige.

Hoewel ze niet willen rinkelen en klingelen als jade,
kletteren ze, vallend als keien.

動

40.

Terugkeer is de beweging van Tao.
Meegeven is wat Tao doet.

Alles op deze wereld
wordt geboren in zijn;
zijn wordt geboren in de leegte.

Tung ('Beweging'): Dit karakter betekent ook 'beginnen, 'opwekken', 'bewegen' of 'prikkelen' – 'actie ondernemen'.

41.

Een groot geleerde hoort over Tao
en begint het actief te beoefenen.

Een middelmatige geleerde hoort over Tao
en gebruikt sommige dingen en negeert andere.

Een inferieure geleerde hoort over Tao
en lacht het luidkeels uit.

Zonder dat lachen zou het niet de Tao zijn.

Daarom deze uitspraken:

De verlichte Tao lijkt misschien duister.
Tao die dichterbij komt,
lijkt zich soms terug te trekken.
Een gladde weg lijkt misschien rotsachtig.
De hoogste macht lijkt onbetekenend.

Volmaakte witheid kan er pikzwart uitzien.
Een overvloed aan deugd lijkt ontoereikend.
Sterke deugdzaamheid lijkt zwak.
Wat wezenlijk en echt is lijkt te veranderen.

Het grote vierkant is onbegrensd.
Het grote vat komt langzaam gereed.
Prachtige muziek is misschien nauwelijks hoorbaar.
De volmaakte beeltenis heeft geen vorm.

Tao is verborgen – geen naam –

Daarom excelleert het
in voeden en vervullen.

42.

Tao brengt één voort.
Eén brengt twee voort.
Twee brengt drie voort.
Drie brengt alles voort.

Alle dingen dragen de vrouwelijke schaduw op hun rug,
de mannelijke zon in hun armen,
en de vitale adem van harmonie daartussen.

Mensen vinden het vreselijk zich in de steek gelaten,
eenzaam, uit de gunst te voelen.
En toch maken leiders aanspraak op deze namen.
Zo winnen sommigen aan verlies,
en verliezen anderen aan winst.

Ik leer je hetzelfde als anderen deden.
Wie gewelddadig is, sterft geen natuurlijke dood.
Dat is mijn fundamentele leer.

43.

Het zachtste ter wereld
loopt het hardste onder de voet.
Niet-zijn betreedt niet-ruimte.

Daarom begrijp ik de voordelen van niet-doen.

Onderricht zonder woorden,
voordeel zonder actie –
maar weinig mensen kunnen het begrijpen.

44.

Naam of lichaam, wat is je dierbaarder?
Lichaam of rijkdom, wat is meer waard?
Winst of verlies, wat brengt meer schade toe?

Voor extreme liefde wordt een hoge prijs betaald.
Geweldige schatten eindigen in zwaar verlies.

Weet hoeveel genoeg is.
Dan hoef je je nooit te schamen.
Weet wanneer je moet stoppen,
zodat je geen gevaar loopt.

Zo leef je lang.

45.

Grote volmaaktheid lijkt misschien onvolmaakt,
maar het nut ervan is onuitputtelijk.

Grote overvloed lijkt misschien leeg,
maar er komt geen einde aan het nut ervan.

Grote correctheid lijkt soms misplaatst,
grote kundigheid lijkt misschien primitief,
grote welsprekendheid komt soms onbeholpen over.

Activiteit overwint kou.
Inactiviteit overwint hitte.

Heldere sereniteit regeert de wereld.

成

Ch'eng ('Volmaaktheid'): Dit karakter betekent ook 'vervolmaking', 'succes', of 'beëindigd'. Maar zelfs volmaaktheid is voorbijgaand, niet een statisch begrip, maar voortdurend veranderend, evoluerend. De tijdelijkheid zelf is volmaaktheid.

46.

In een wereld waarin men naar de Tao leeft,
leveren de paarden van het leger mest voor de akkers.

In een wereld zonder Tao,
planten paarden zich voort op onze heilige heuvels.

De grootste ramp is: niet weten wat genoeg is,
geen grotere ramp dan verlangen naar meer.

Daarom is tevredenheid
met je portie tevredenheid
eeuwige tevredenheid genoeg.

47.

Ken de wereld,
zonder de deur uit te gaan.

Zie de hemelse Tao,
zonder uit het raam te kijken.

Hoe verder men weggaat,
hoe minder men weet.

Daarom reist de wijze niet
en weet toch,
kijkt niet
en noemt toch,
spant zich niet in
en komt toch tot realisatie.

48.

Streef dagelijks naar kennis en word meer;
streef dagelijks naar Tao en word minder,
verlies, verlies nogmaals
tot je leeg bent gemaakt.

Begrijp de wereld,
zonder zijn of doen,
en kom nooit tussenbeide.

Iemand die zich bemoeit met zaken en
zich er meester van maakt,
is niet geschikt de wereld te regeren.

聖

Shen jen ('Wijze'): Meester K'ung (Confucius) zei: 'De wijze is goddelijk geïnspireerd en intuïtief wijs.' Wat hier staat is het karakter voor 'heilig', gevolgd door het karakter met de twee streken voor 'persoon' – de wijze is letterlijk 'een heilig mens'.

49.

De wijze heeft geen onbeweeglijk hart
of een onbeweeglijke geest.
Daarom worden hart en geest van gewone mensen
die van hem.

Voor goede mensen is hij goed;
voor hen die niet zoveel goedheid bezitten,
is hij ook goed.

Deugd is goed.

Oprechte mensen vertrouwt hij.
Wie niet zo eerlijk zijn, vertrouwt hij ook.

Deugd is eerlijk.

Op deze wereld voegt de wijze
harmonie toe aan harmonie,
en brengt hart en geest van de mensen
op gelijk niveau.

Mensen fixeren hun blik en gehoor.
De wijze beschouwt hen als kinderen.

50.

Verschijnen in het leven. Doodgaan.

Drie van de tien zijn makkers van het leven;
drie van de tien zijn goede vrienden van de dood;
drie van de tien gaan, door hun leven te leiden
door het rijk van de dood.

Waarom is dit zo?
Omdat het leven dat geleefd wordt
teveel overvloed brengt.

Je hoort over mensen die erin uitblikken
het leven te leven.

Bij het wandelen vluchten ze niet voor wilde dieren,
en in de strijd hebben ze geen wapenrusting nodig.
Neushoorns kunnen hen nergens doorboren,
tjiggers vinden geen plek om hun klauwen in te zetten,
soldaten vinden geen plek
om de punt van hun zwaard in te steken.

Hoe kan dit in hemelsnaam?

Omdat zij geen ruimte voor sterven maken.

51.

Tao geeft hen leven.
Deugd voedt hen.
De wereld vormt hen.
Omstandigheden vervolmaken hen.

Daarom is er niets ter wereld
dat de Tao niet eert
en de kracht van deugdzaamheid.

Tao is waardevol.
Deugd is waardevol.

Werkelijk, niemand kan het gebieden,
en toch is het standvastig en spontaan.

Daarom:
Tao geeft hun leven;
deugd voedt en koestert hen,
brengt hen groot, beschermt en beschermt hen.

Tao geeft leven zonder het te bezitten,
helpt zonder iets te verwachten,
koestert zonder dwang.

Dit heet 'verborgen mysterieuze deugd'.

52.

De wereld heeft een vrouwelijke oorsprong
die 'de moeder van de wereld' genoemd kan worden.

Je moeder kennen, is haar kind kennen.
Als je haar kinderen gekend hebt,
behoed haar op haar beurt dan ook.

Het leven eindigt zonder gevaar.
Doe je mond dicht.
Vergrendel de poort.
Leid een leven zonder geploeter.

Open je mond
en bemoei je met zaken
en zolang je leeft
is er geen redding.

Het zien van het kleine verheldert.
Tederheid aanhouden wordt 'kracht' genoemd.

Gebruik dit licht om terug te keren naar verlichting
en bespaar je tegenspoed.

Dit heet 'eeuwige beoefening'.

53.

Als leiders een beetje kennis bezitten
en de Grote Weg bewandelen,
zijn ze bang te verdwalen.

De Grote Weg is heel gemakkelijk,
en toch geven mensen de voorkeur aan zijwegen.

Het paleis is zeker schitterend.
De akkers zijn overwoekerd.
De graanschuren zijn leeg.
De bevoorrechten dragen verfijnde kleren
en voeren de beste wapens.
Volgepropt met eetbare en drinkbare waren,
bewaren ze veel te veel.

Dit noemt men 'de praalzucht van dieven',
het tegenovergestelde van Tao.

54.

Wat goed geplant is, kan niet uitgetrokken worden.
Wat stevig omarmd is, kan niet afgepakt worden.

Generaties houden onafgebroken generaties in ere.
Indien ontwikkeld in het zelf,
wordt deugd gerealiseerd;
ontwikkeld in de familie, stroomt deugd over;
ontwikkeld in de gemeenschap, neemt deugd toe;
ontwikkeld in de staat, is er deugd in overvloed;
ontwikkeld in de wereld, heerst de deugd.

Daarom, zie het zelf door middel van het zelf;
zie familie door middel van familie;
zie de staat door middel van de staat;
zie de wereld door middel van de wereld.

Hoe worden we ons bewust van de wereld?
Hierdoor.

55.

Wie vol deugd is,
is als een baby:
bijen, schorpioenen, slangen en adders
zullen hem niet bijten;
wilde dieren zullen hem niet aanvallen;
vogels zullen hem niet raken.

Botten zwak, spieren zacht,
toch is zijn greep stevig.

Hij weet nog niet van man en vrouw in gemeenschap,
en toch komt zijn penis omhoog,
groeit zijn wezen.

Alle dagen huilt hij
zonder schor te worden,
zijn harmonie geperfectioneerd.

Harmonie kennen wordt 'eeuwig' genoemd.
Het eeuwige kennen wordt 'verlichting' genoemd.
Je levenskracht vergroten wordt 'een zegen' genoemd.

Hart en geest die je levenskracht leiden
wordt 'kracht' genoemd.

Maar de sterken worden weldra oud.
Noem dit 'niet-Tao'.
Niet-Tao is niet blijvend.

56.

Zij die weten
spreken niet.
Zij die spreken
weten niet.

Blokkeer je doorgangen.
Doe de poort op slot.
Maak je puntigheid bot.
Ontwar de knoop.

Vind een goede verstandhouding met het licht.
Word één met het stof.
Dit wordt 'intense eenwording' genoemd.

Het is niet te verwerven,
en toch houdt het ons bijeen.
Het is niet te bezitten,
en toch is het onontkoombaar.
Het is niet te verkrijgen,
en toch heb je er profijt van.
Het is niet te winnen,
en toch kan het niet verloren gaan.

Het is niet te bezitten,
en toch wordt het gekoesterd.
Het kan niet verkregen worden,
maar ook niet afgebroken worden.

Daarom is het de grootste schat ter wereld.

57.

Regeer een staat volgens vaste regels.
Voer oorlog met verrassingstactiek.
Beheers de wereld zonder inspanning.

Hoe weet ik dat dit zo is?

Omdat op deze wereld
meer mensen verpauperen,
naarmate er meer beperkingen en
verbodsbepalingen zijn;
het volk in meer duisternis leeft,
naarmate de wapens van de staat geavanceerder zijn;
het effect van een plan vreemder is,
naarmate het slimmer bedacht is;
er meer dieven verschijnen
naarmate er meer wetten worden aangeplakt.

Daarom zegt de wijze:
'Mijn gewoonte is niets te doen,
dan veranderen mensen zichzelf.
Ik verwelkom kalmte,
dan corrigeren mensen zichzelf'.

治

Ik pleeg mij er niet mee te bemoeien,
dan gaat het goed met de mensen.
Ik verlang nooit iets,
dan worden mensen vanzelf puur.'

Chih ('Regeren'): Dit karakter betekent ook 'ge-
nezen', 'helen', of 'onderscheid maken'.

58.

Wanneer een regering verward en slap is,
zijn de mensen oprecht, eerlijk.
Wanneer het bestuur spioneert en
inbreuk maakt op privacy,
zijn mensen behoeftig, tegendraads.
Ellende en voorspoed
hebben een gezamenlijke opdracht.
Geluk zit in ellende verborgen.

Wie weet waar het eindigt?

Zonder rechtschapenheid
worden eerlijke mensen leugenachtig,
begeven goede mensen zich op het slechte pad,
worden mensen elke dag
bedrogen, om de tuin geleid.

Daarom stelt de wijze orde op zaken
zonder te beschadigen,
wijst terecht zonder te kwetsen,
is recht op de man af, maar niet tactloos,
verlicht,

maar zonder te stralen.

59.

Bij het leiden van mensen en
het dienen van de natuur,
gaat niets boven zorgvuldig beleid.

Werkelijk waar,
zorgvuldig beleid betekent gevoelige planning.
Planning wil zeggen dat je deugdzaamheid vergaart.
Er is niets dat grote deugdzaamheid
niet overwinnen kan.

Overwinnen is de grenzen van je kennis verruimen.
Zijn de grenzen van je kennis verruimd,
omarm het land,
zorg ervoor als een moeder en leef daardoor lang.

Dat noemt men diepe wortels en stevige stam,
lang leven en het oneindige inzicht van de Tao.

60.

Regeer grote naties
alsof je ondermaatse vis bakt.

Is de wereld in harmonie met Tao,
dan hebben kwade krachten geen macht;

niet dat kwade krachten geen macht hebben,
maar ze kunnen mensen niet verwonden;

Niet dat hun macht mensen niet kan verwonden –

De wijze zal hen geen kwaad doen.

Aangezien zij elkaar niets aandoen,
stroomt de deugd en keert naar hen terug.

61.

Een groot land zou omlaag moeten stromen
als een rivier, waarin de wereld samenvloeit.

De wereld is het vrouwelijke,
het vrouwelijke in onveranderlijke stilte,
dat het mannelijke overwint.

Neem om stil te zijn de mindere positie in.

Daarom verlaagt het grote land zich
voor het kleinere.

Kleine landen die lager staan,
worden geregeerd door het grote land.

Kleine landen stellen zich nederig op
om tot een akkoord te komen met een groot land.

Zo vernederen sommigen zich om te regeren,
anderen stellen zich nederig op
om zich te laten regeren.

Een groot land wil vooral eenheid,
waarin het kan zorgen voor mensen.
Een klein land wil zich het liefst
in dienst stellen van het volk.

Willen beide hun wensen vervuld zien,
dan moet de grootste de mindere worden.

62.

Tao is 's werelds grootste voorraadschuur,
de rijkdom van goede mensen
en een toevluchtsoord voor hen die dat niet zijn.

Schone woorden vinden wel hun afzetmarkt.
Nobele daden kunnen naam maken.
Waarom mensen in de steek laten
die geen dharma hebben?

Wanneer dus de Zoon des Hemels geïnstalleerd is,
drie ministers benoemd zijn,
schijven van jade voor het hart gepresenteerd zijn,
gevolgd door een span van vier paarden,

kunnen zij niet in de schaduw staan van
degene die zit en de Tao aanbidt.

De Ouden hadden reden de Tao te koesteren.
Zeiden ze niet:
'Door Tao vindt de zoeker,
en worden de schuldigen vergeven?'

Daarom is het de rijkdom van de wereld.

Wei ('Doen'): De stam van dit karakter is een 'klauw' - 'grijpen'. Het geeft aan dat er geen doen of presteren bestaat zonder eerst te grijpen.

63.

Handel zonder doen.
Werk zonder zwoegen.
Geniet zonder proeven.

Groot, klein, veel, weinig –
reageer met deugdzaamheid op kwaadwilligheid.
Bereid je voor op moeilijkheden als het gemakkelijk is.
Pak het grote aan als het nog klein is.

De moeilijkste dingen in het leven
beginnen terwijl het gemakkelijk is.
De grootste zaken in het leven
beginnen altijd met iets kleins.

Daarom streeft de wijze nooit naar grootheid,
en bereikt grootheid op die manier.

Zeker is dat lichtzinnige beloften
weinig vertrouwen wekken.
Wanneer de zaken te gemakkelijk zijn,
wacht moeilijkheid.

Daarom aanvaardt de wijze wat moeilijk is
zodat dingen uiteindelijk niet zwaar vallen.

64.

Wat in rust is, is licht te behappen.
Wat nog niet zichtbaar is,
is gemakkelijk te voorkomen.
Het breekbare is gauw gebroken,
het kleine is gauw verstrooid.

Handel voor iets er is,
pak het aan voor er wanorde is.

De boom, te dik om te omvatten,
komt uit een zaadje voort.
Een toren van negen verdiepingen
rijst op vanaf één baksteen.
Een reis van duizend mijlen
vangt aan onder je voeten.

Handel, en je vernietigt het.
Grijp het, en je verliest het.

Daarom treedt de wijze niet op,
en vernietigt dus niet,
grijpt niet,
en verliest dus niet.

Mensen komen vaak dicht bij succes in wat ze doen
maar slagen uiteindelijk niet.

Door zorgzaamheid zowel
aan het einde als bij het begin
wordt falen afgewend.

Daarom verlangt de wijze geen verlangen,
schat hij niet hoog wat moeilijk te bereiken is,
leert zich niet vast te klampen aan kennis,
en geeft aandacht aan wat anderen voorbij lopen.

Daarom, om alle mensen op de wereld
te helpen hun ware natuur te vinden,
handelt de wijze niet.

古

Ku ('Aloud'): Dit karakter bestaat uit een 'mond' met een kenmerkend teken erboven en betekent 'oud' of 'aloud'. Het geeft aan dat we het oude alleen via mondelinge overlevering kennen.

65.

De aloude meesters van de Tao
maakten anderen niet wijzer,
maar lieten hen in onwetendheid.

Mensen zijn ongezeglijk wanneer ze te schrander zijn.
Daarom zijn slimme heersers een nadeel voor het land.
Regeren zonder schrander te zijn leidt tot goede dingen.

Begrijp deze twee principes
en ken het patroon.
Het eeuwige patroon kennen
heet 'geheimzinnige kracht'.

Geheimzinnige kracht gaat werkelijk diep,
gaat werkelijk ver, verspreidt zich
en keert net als alles terug,
waarmee de grote harmonie voltooid wordt.

66.

Rivieren en zeeën kunnen over honderd valleien heersen
omdat ze omlaag stromen
en zo koning worden van honderd valleien.

Daarom moeten zij, die een positie verlangen
boven anderen, nederig spreken.
Zij wier verlangen het is te leiden
moeten volgen.

Zo komt het dat de wijze boven hen staat
maar de mensen geen last bezorgt,
de eerste blijft, en toch
de mensen geen hinder bezorgt.

Dat is de reden waarom de wereld zich verheugt
en in vervoering is,
maar nooit moe wordt:
omdat hij geen strijd voert,
strijdt de wereld ook niet tegen hem.

67.

De wereld noemt me groot,
als niets anders.

Ik ben juist daarom groot omdat
ik op niets anders lijk.

Als mijn onderricht op iets anders leek,
zou het al lang verwaterd zijn.

Ik heb drie ware schatten:
de eerste heet 'mededogen';
de tweede heet 'spaarzaamheid';
de derde heet 'je niet aanmatigen
boven de natuur te staan'.

Mededogen versterkt moed.
Spaarzaamheid kan tot vrijgevigheid leiden.
Door zich niet boven de natuur te durven stellen
kan de geduldige mens vervolmaakt worden.

Tegenwoordig zweren mensen mededogen af,
uit gebrek aan moed laten ze zuinigheid varen,

omdat ze luxe willen,
wijzen ze nederigheid af,
omdat ze naar leiderschap streven.

Dit is dodelijk.

Mededogen zegeviert in de strijd,
houdt stand in de verdediging.

De hemel redt en beschermt ons
door mededogen.

68.

In vroegere tijden was de goede soldaat
niet gewelddadig.

De goede vechter gaf niet toe aan razernij.
Goede winnaars raakten niet in handgemeen
met de vijand.

De beste leiders beoefenden bescheidenheid.

Dit heet 'de deugd van niet strijden'.

Dit heet 'de krachten van anderen gebruiken'.

Dit heet 'je voegen naar de aloude volmaaktheid
van de natuur'.

69.

Er bestaat een krijgsuitdrukking:
'Ik durf geen gastheer te zijn,
dus word ik een gast;
ik durf geen centimeter op te trekken,
dus trek ik mij een meter terug'.

Dit heet 'optrekken zonder te marcheren'.
Tegenstanders grijpen zonder wapens of pantser.
Rampspoed wacht hem
die een tegenstander onderschat.
Beschouw een vijand als onbelangrijk
en je verliest een schat.

Wanneer legers van gelijke sterkte zijn,
wint het leger dat mededogen heeft.

70.

Mijn woorden zijn zeer gemakkelijk te begrijpen,
zeer gemakkelijk in praktijk te brengen.

Niemand ter wereld kan ze begrijpen,
niemand kan ze in praktijk brengen.

Woorden hebben geschiedenis.
Daden hebben meesters.

Voorwaar, als je dit niet weet,
ken je mij niet.

Zeldzaam zijn zij die mij kennen.
Daarom word ik gewaardeerd.

Daarom draagt de wijze grove kleding
En verbergt de jade eronder.

知

71.

Het naïeve niet-weten kennen is het beste.
Het echte weten niet kennen is een aandoening.

Zo blijft de wijze onaangetast
omdat hij ziekte als ziekte behandelt,
en daarom vrij van aandoeningen is.

Chih ('Begrijpen'): Het stamwoord is een 'pijl' of 'dart' gecombineerd met een 'mond' en betekent 'waarnemen', 'weten', 'begrijpen'. Begrijpen is de pijl van bewustzijn en begrip midden in het doel schieten.

72.

Wanneer mensen zich niet bedreigd voelen
door macht,
volgt een grotere macht.

Knijp het leven van mensen niet uit.
Onderdruk hen niet.

Als ze niet onderdrukt worden,
zullen ze zich niet verzetten.

Daarom kent de wijze zichzelf
zonder ermee te pronken,
houdt van zichzelf
zonder zich hoog te schatten.

Zo verwerpt hij het ene, door het andere te kiezen.

73.

Vermetelheid leidt tot de dood.
De moed om niet te wagen leidt tot het leven.

Deze beide dingen
zijn soms heilzaam
en soms schadelijk.

De hemel heeft zijn antipathieën,
en wie kent de reden?
Zelfs de wijze vindt dit moeilijk.

De hemelse Tao vecht niet,
maar overwint met groot gemak,
spreekt niet, maar antwoordt wel,
wordt niet geroepen, maar komt vanzelf,
is geduldig, maar zeer vindingrijk.

Het net van de hemel is onafzienbaar,
onafzienbaar uitgestrekt,
zeer grofmazig,
doch niets ontsnapt eraan.

民

Min ('Mensen'): Het stamwoord hiervan is 'familie' of 'clan'. Meester K'ung zei: 'Regeringen komen en regeringen gaan, alleen de familie blijft altijd bestaan.' 'Mensen' is een familie.

74.

Als mensen de dood niet vrezen,
waarom hen met de dood bedreigen?

Stel dat mensen altijd bang zijn voor de dood
en geweld plegen,
en wij arresteren en executeren hen daarvoor –
wie durft het te doen?

Rest de beul van staatswege.
Het ambt van beul vervullen
is als het ambacht van
een groot beeldhouwer uitoefenen –
werkend als een groot vakman,
is hij zeldzaam die er zonder zelfverwonding uitkomt.

75.

Mensen gaan van honger dood
omdat degenen aan de top
steeds meer graan als belasting eisen.
Daarom hebben mensen honger.

Mensen die honger hebben zijn moeilijk te regeren
omdat de autoriteiten bemoeiziek zijn.
Daarom worden mensen onhandelbaar.

De reden dat mensen de dood maar bijzaak vinden
is omdat ze een zo volledig mogelijk leven willen
en daarom niet zwaar tillen aan de dood.

Waarlijk, alleen door niet het leven na te jagen
kan men een waardig leven leiden.

76.

Wij mensen worden zacht en zwak geboren.
Stijf en onbuigzaam gaan we dood.

Alles – gras, bomen – begint het leven
zacht en gevoelig,
en sterft, weggrottend in verval.

Daarom is het harde en onbuigzame
metgezel van de dood.
Het zwakke en soepele hoort bij het leven.

Het onverzettelijke leger kan niet winnen.
Onbuigzame bomen worden geveld.

Het grote onbuigzame hoort onder,
het soepele en zachte boven.

77.

Hoe de hemel werkt is als het spannen van een boog:
het bovenste omlaag halen,
het onderste omhoog duwen.

Heb je overvloed? Verminder die.
Niet genoeg? Vul het aan.

De manier van de hemel is het overtollige weghalen
en het ontoereikende aanvullen.

Zo doen de mensen niet.
Zij eisen schatting van de armen,
en zorgen goed voor wie rijk is.

Wie heeft de wereld
overvloed te bieden?
Alleen wie in het bezit van Tao zijn.

Daarom handelt de wijze
zonder aanmatiging,
en slaagt zonder toegejuicht te worden
aangezien hij zijn vaardigheid verborgen wil houden.

78.

Niets op aarde
is zo soepel als water.

En toch kan niets
het overtreffen
als het erom gaat
aan te tasten wat hard,
wat onbuigzaam is.
Niets kan zijn plaats innemen.

Het zwakke overwint het sterke,
het zachte wint het van het harde.

In de hele wereld is er niemand die dit niet weet,
maar niemand beheerst het in de praktijk.

Daarom verklaart de wijze plechtig:
'Aanvaard wat een land tot schande strekt
en word heerser over het land genoemd;
omhels de rampspoed van een land
en word koning over de wereld genoemd.'

Ware woorden lijken paradoxaal.

和

Ho ('Harmoniseren of harmoniëren'): Het element 'mond' is weer de stam bij dit karakter, dat ook 'vrede' of 'verzoening' betekent. Harmonie wordt bereikt door anderen in meer dan de louter muzikale betekenis stem te verlenen.

79.

Tracht te harmoniëren met grote vijandschap en er zal beslist een overmaat aan vijandschap zijn.

Hoe kan dit nu goed zijn?

Daarom houdt de wijze het register bij. Hij beheert het positieve en negatieve saldo zonder iemand vorderingen op te leggen.

Zo houden de deugdzamen oog op overeenkomsten en heft wie deugd ontbeert belasting.

De hemelse Tao trekt niemand voor, maar kiest altijd partij voor de goeden.

80.

Stel u een klein land voor met weinig inwoners.
Laat hen duizenden wapens hebben
en ze niet gebruiken.
Laat mensen rekening houden met de dood
en niet ver weg gaan.

Hoewel er boten en rijtuigen zijn,
is er geen ruimte om erin te varen of te rijden.

Hoewel er harnessen en wapentuig zijn,
is er geen reden ze te dragen.
Laat mensen weer touwen knopen voor het tellen,
zich hun voedsel laten smaken,
mooi gekleed,
tevreden in hun huis,
met plezier hun dagelijks werk doen.

Net als de landen eromheen
zien ze elkaars kippen
en horen elkaars honden;
toch zullen ze oud worden en sterven
zonder elkaar ooit bezocht te hebben.

81.

Oprechte woorden zijn niet mooi.
Mooie woorden zijn niet oprecht.

De goeden zijn niet overtuigend.
De overtuigenden zijn niet goed.

De wijzen zijn niet geleerd.
De geleerden zijn niet wijs.

De wijze pot niet op,
En geeft nog weg ook.

Hoe meer hij voor anderen leeft,
hoe groter zijn leven is;

Hoe meer hij aan anderen geeft,
hoe groter zijn overvloed.

De hemelse Tao doet goed
zonder te kwetsen.

De Tao van de wijze is succesvol
zonder te strijden.

Over de vertaler

Sam Hamill heeft ruim twintig befaamde Chinese en Japanse klassieke werken in het Engels vertaald, waaronder uit het Chinees: *The Essential Chuang Tzu* en *The Poetry of Zen* (beide samen met J.P. Seaton); *Crossing the Yellow River: Three Hundred Poems from the Chinese*; *The Art of Writing: Lu Chi's Wen Fu*; en uit het Japans: *Narrow Road to the Interior & Other Writings of Basho*; *Spring of My Life & Selected Poems of Issa*; en *Only Companion: Japanese Poems of Love and Longing*. Hij heeft veertien goed ontvangen dichtbundels uitgebracht, met als laatste: *Almost Paradise: New and Selected Poems and Translations*. Hij was oprichter en uitgever van uitgeverij Copper Canyon Press waar hij tweeëndertig jaar als uitgever heeft gewerkt en Poets against the War heeft opgericht. Hij woont in de buurt van Port Townsend, Washington.

Over de kalligraaf

Kazuaki Tanahashi, een Japanse kalligraaf, is de pionier van het genre 'schilderen met één streek', en bovendien de schepper van veelkleurige *enso* (*zen-cirkels*). Tanahashi heeft met zijn penseelwerk solotentoonstellingen gehad in galerieën, musea en universiteiten in de hele wereld.

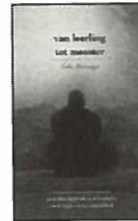
Eerder verschenen bij uitgeverij Samsara

Anton Heyboer
*De filosofie van een
oorspronkelijke geest*

90-77228-34-9

Leven, kunst en gedachtewereld van Anton Heyboer in woord en beeld. Heyboer noemde zichzelf 'zenmeester'. In die hoedanigheid heeft hij prachtige teksten geschreven waarvan er een aantal in dit boek is opgenomen.

Van leerling tot meester
Soko Morinaga

90-77228-38-1

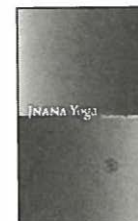
Dit boek vertelt het levensverhaal van de Japanse zenmeester Soko Morinaga (1925-1995). Een ontroerend, warm en wijs boek.

Oneindige cirkel
Bernie Glassman

90-77228-37-3

In dit boek geeft Glassman commentaar op drie zenteksten: De Hartsoetra, de Sandokai en de Voorschriften voor de Bodhisattva.

Jnana Yoga
Wolter A. Keers

90-77228-35-7

Een bundel artikelen en beschouwingen over advaita, oorspronkelijk uitgegeven door de Stichting Yoga Nederland in 1972. Nog steeds even actueel en helder als toen.

Jnana yoga in de praktijk
Rita Beintema

90-77228-33-0

Een origineel en praktisch boek over hoe je Jnana yoga in het dagelijkse leven toepast. Met oefeningen.

Never mind
Wayne Liquorman

90-77228-41-1

Een non-dualistische beschrijving en uitleg van meer dan honderd verschillende spirituele onderwerpen.

De weg van stilte
Anthony de Mello

90-77228-32-2

Een combinatie van christelijke mystiek en oosterse filosofie met prachtige verhalen en simpele gewaarzijnsoefeningen.

Nog één Messias
Alla Avilova

90-77228-00-4

Een Russische novelle over een man die op een dag een stem hoort die hem vertelt dat hij een Messias is.

**Spirituele verlichting?
Vergeet het maar!**
Jed McKenna

90-77228-29-2

Een roman over het reilen en zeilen van een spirituele leefgemeenschap. Spannend, humoristisch en filosofisch.

Hoogbegaafd, nou èn?
Wendy Lammers van Toorenburg

90-77228-31-4

Een ontdek-boek over hoogbegaafdheid met ruim 100 illustraties in kleur!
Voor kinderen van 5 tot 99 jaar!

Vrijheid in overgave
Gangaji

90-77228-27-6

Gesprekken met Gangaji, een leerling van Sri Poonjaji, over o.a. macht, seks, emoties, waarheid en overgave.

Je bent niet wat je denkt
Jan van Rossum

90-77228-28-4

Gesprekken (satsang) met Jan van Rossum over wie of wat we in werkelijkheid zijn.

Onwerelds wijs
Wei Wu Wei

90-77228-30-6

Een parabel over een hilarische conversatie tussen een uil en een konijn. Noem het zen, taoïsme of advaita.

Metanoia
Jan Foudraine

90-77228-25-X

Via de psychiatrie en de psychotherapie komt Jan Foudraine tot het thema bevrijding, en tot de conclusie dat wat wij de 'persoonlijkheid' noemen, wel eens iets heel anders zou kunnen zijn dan wordt aangenomen.

Inzicht
*Vingers wijzend naar
de maan*

90-77228-21-7

Een verzameling inspirerende teksten van zestien bekende auteurs, uitgebracht ter ere van het eerste lustrum van het tijdschrift InZicht, waar regelmatig publicaties van deze auteurs in verschijnen.

Word wat je bent
Alan Watts

90-77228-23-3

Een verzameling teksten van de pionier van de 'new age' over uiteenlopende onderwerpen zoals: taoïsme, boeddhisme, christendom, hindoeïsme, psychologie en psychotherapie.

De denkbeeldige geest
U.G. Krishnamurti

90-77228-24-1

Informeel gesprekken met de man die werkelijk geen concessies doet en alle spirituele tradities, als zijnde verzinselen van de geest, in heldere en duidelijke bewoordingen van tafel veegt.

Het hart van bewustzijn
Thomas Byrom

Een vertaling van de
Ashtavakra Gita

90-77228-22-5

Deze tekst is een juweel, en doorstaat de vergelijking met de Tao te King, Bhagavad Gita of de Hart sutra met glans. Zeker ook door de prachtige, poëtische vertaling van Byrom.

Vrij zijn
Wolter Keers

90-77228-26-8

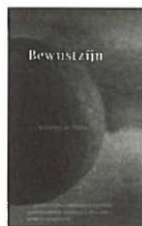
Een commentaar op de Ashtavakra Samhita. Nu nog even actueel als toen deze serie lezingen, 25 jaar geleden, werd gehouden. De kernvraag was en is: 'Wie ben ik?'

**Ontwaken in
het alledaagse**
Joan Tollifson

90-77228-15-2

Een persoonlijk, ontroerend verhaal over bewustwording. Eerlijk, humoristisch en diepgaand.

Bewustzijn
Anthony de Mello

90-77228-16-0

De jezuïet Anthony de Mello vermengt christelijke mystiek met boeddhistische wijsheid en komt daarbij tot een prachtige synthese.

Wijsheid uit het hart
Alan Cohen

90-77228-17-9

Een verhelderend, humoristisch boek met parabels, anekdotes, gedichten en citaten uit verschillende tradities.

Parels voor de ziel
Chuck Hillig

90-77228-18-7

Een verzameling gedachten en overpeinzingen van de psychotherapeut Chuck Hillig waarin oosterse wijsheid en westerse psychologie samenkomen.

...Niemand daar
Tony Parsons

90-77228-19-5

Dialogen met Tony Parsons. 'Er is geen beter of slechter, er is geen pad en er valt niets te bereiken. Alles wat verschijnt is bron.'

De structuur van Zijn
Roy Whenary

90-77228-12-8

'Dit boek legt in heldere bewoordingen de basis van het spirituele zoeken bloot.'
-Ramesh S. Balsekar-

Niemand hier...
Tony Parsons

90-77228-11-X

Een weergave van dialogen met Tony Parsons, o.a. gehouden in Amsterdam in 2002.

Eén-zijn in relaties
Steven Harrison

90-77228-10-1

Steven Harrison toont in dit boek aan dat we altijd en overal in relatie zijn. Ongeacht of we dat willen of beseffen.

Het gelukkige kind
Steven Harrison

90-77228-20-9

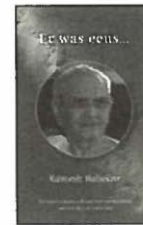
'Een imposant boek met verfrissende, nieuwe inzichten over het thema opvoeding'
-Joseph Chilton Pearce-

Terug van nooit weggeweest
Jan van Delden

90-77228-06-3

Een geheel nieuwe en originele visie op het oude heldendicht van Homerus: de Odyssee. Jan van Delden ziet de reis van Odysseus als een metafoor voor een innerlijke reis naar duurzaam geluk.

Er was eens...
Ramesh Balsekar

90-77228-14-4

Door middel van verhalen en anekdotes maakt de lezer kennis met het unieke onderricht van de inmiddels 86-jarige Ramesh Balsekar.

Eeuwigheid NU!
Francis Lucille

90-77228-13-6

Gesprekken met Francis Lucille over onze 'ware natuur' waaruit zijn eenvoud, warmte en helderheid duidelijk blijken.

Verlichting voor beginners
Chuck Hillig

90-77228-09-9

'Chuck Hilligs boek herbergt briljante inzichten. Eén ervan kan je leven al ingrijpend veranderen.'
-Deepak Chopra, M.D.-

Wie zoekt zal niet vinden
Ram Tzu

90-77228-01-2

In 100 humoristische beschouwingen worden de 'zoeker', de 'zoektocht' en de 'uitweg' op de hak genomen.

Bent u nét zo gelukkig als uw hond?
Alan Cohen

90-77228-03-9

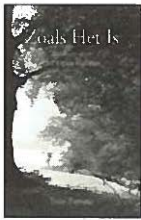
Humoristische cartoons en teksten over een hondje dat in het 'nu' leeft en daarom volslagen gelukkig is.

Zoek geen antwoord
Steven Harrison

90-77228-02-0

In dit boek verdedigt psycholoog en schrijver Steven Harrison de stelling: 'Waarom levensvragen nergens toe leiden.'

Zoals Het Is
Tony Parsons

90-77228-05-5

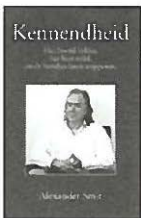
Dialogen met Tony Parsons over zijn boek 'Het Open Geheim.'

Ontwaken in de droom
Leo Hartong

90-77228-07-1

Een persoonlijk verslag over bewustwording van 'wat is.'
Helder en humoristisch.

Kennendheid
Alexander Smit

90-77228-04-7

Een bloemlezing uit het werk van de in 1998 overleden Nederlandse advaita-leraar Alexander Smit.

Onze titels, met een tekstfragment,
kunt u ook zien op onze website:

www.samsarabooks.com

Daar vindt u informatie over de boeken in voorbereiding, de agenda met informatie over lezingen van onze auteurs en kunt u zich opgeven voor onze nieuwsbrief.

Samsara Uitgeverij bv
Herengracht 341

1016 AZ Amsterdam

Telefoon: 020 – 5550366

Fax: 020 – 5550388

E-mail: info@samsarabooks.com

Tao Te Tsjing

De TAO TE TSJING, meer dan 2000 jaar geleden geschreven door Lao Tse, is een van de meest vertaalde boeken ooit. Dit komt omdat Chinese karakters niet letterlijk om te zetten zijn in een westerse taal. Er zijn veel vertalingen verschenen die nogal vrij vertaald en geïnterpreteerd zijn. Er zijn ook vertalingen waarbij je omkomt in voetnoten en wetenschappelijke uitleg, waardoor de kracht en helderheid van de tekst verloren is gegaan.

De kracht van Sam Hamill's vertaling zit hem in het feit dat hij de tekst zo poëtisch mogelijk uit het Chinees heeft vertaald zonder hem te interpreteren. Daardoor is deze vertaling van de TAO TE TSJING zo dicht bij de originele Chinese tekst gebleven.

Het resultaat is een prachtige polyinterpretabele vertaling die je uitnodigt om deze tekst keer op keer weer te lezen en te overdenken.

Speciaal voor dit boek heeft de kunstenaar en kalligraaf Kazuaki Tanahashi een aantal prachtige Chinese karakters geschilderd.

ISBN 90-77228-40-3

9 789077 228401 >

samsara